

Desgavell educatiu

Podríem dir que a cada generació apareix un escriptor que, des de la primera línia docent, fa un retrat descoratjador de la situació en l'ensenyament secundari a Catalunya. Fa vint-i-cinc anys — quan un servidor encara tenia edat de pensar que tot estava per fer i tot era possible— va ser Toni Sala que, amb la seva *Petita crònica d'un professor a secundària* (Edicions 62, 2001), va retratar, amb un estil literari que s'acosta a la novel·la, la secundària sorgida de la LOGSE (1990), popularment coneguda com «la reforma», una llei que partia del constructivisme, fomentava l'esperit integrador, introduïa l'escolarització obligatòria fins als 16 anys i avaluava a partir de conceptes, procediments i actituds. Des d'aleshores, els docents de la generació del Toni Sala hem vist com la llei anava canviant —LOCE (2002), LOE (2006), LOMCE (2013), fins a arribar a l'actual LOMLOE (2020)— i hem envellit amb els canvis i la sensació que a cada bugada hi perdiem un llençol. Mentrestant, han aparegut noves fornades de professors, algun dels quals són també bons escriptors, que hi han volgut dir la seva. És el cas de Damià Bardera, que a principis d'aquest curs va publicar *Incompetències bàsiques. Crònica d'un desgavell educatiu* (Pòrtic, 2024), una visió descarnada i pes-

simista (però necessària) de la secundària al nostre país. Un país en què els gurús educatius que no han trepitjat una aula dicten lleis i normatives que aposten pel menyspreu del coneixement, la desaparició de la meritocràcia, l'excés de pantalles i l'apel·lació constant a la gestió dels sentiments i les emocions de l'alumne («com si les emocions no haguessin de passar cap filtre i encara menys el filtre de la raó»). Amb un estil esmolat i com si es tractés d'un recull de relats, Bardera fa un retrat inevitablement parcial, però punyent, del panorama actual a secundària: denuncia el «papanatisme educatiu», la inutilitat dels cursos de formació, la poca implicació dels inspectors, els eufemismes que amaguen la realitat, la perversió que hi ha darrere de molts plans individualitzats (PI), el ball de sigles amb què constantment ens bombardegen (DUA, ULAE, NESE, TEL... i així fins a l'infinit), la metodologia per a projectes aplicada sense recursos o l'excés de burocràcia a què els centres han d'enfrontar-se i reivindica les «classes intel·lectualment i artísticament estimulants». No tenim per què estar d'acord amb tot el que diu Bardera. Ni tan sols amb el to amb què ho diu. Però hi ha una realitat irrefutable: cada cop és més palesa —i en dono fe— la manca d'il·lusió, l'esgotament, l'ansietat i l'angoixa que senten molts professionals d'una professió que, per experimentar-la amb plenitud, cal que tinguin un «destacat component vocacional». I això ens hauria de preocupar.

